

Waterschap Scheldestromen

Zonder zoet water, geen later...

Middelburg, dinsdag 21 maart 2023

Zeeland maakt zich zorgen over grote consequenties van 'Water en Bodem sturend' voor Zeeuwse landbouwers die moeten omgaan met een tekort aan zoet water, verzilting en zeespiegelstijging. Daarmee staat de leefbaarheid en de toekomst van het landelijk gebied onder druk.

De Zeeuwse gemeenten en waterschap Scheldestromen hebben in hun brief van 24 oktober 2022 hun zorgen geuit over de consequenties van de kamerbrief 'Water en Bodem sturend' voor Zeeland. De reactie van de minister (brief d.d. 24-11-2022, ingekomen 7-2-2023) heeft deze zorgen niet verminderd. Vooral de toenemende verzilting van de bodem als gevolg van het veranderende klimaat beïnvloedt de leefbaarheid van het Zeeuwse platteland en maakt de toekomst van onze provincie onzeker. Ook omdat we afvragen hoe "Water en Bodem Sturend" zich verhoudt tot de doelstellingen van een vitaal en leefbaar platteland met voedselproductie als belangrijke pijler.

Zeeland is een akkerbouwprovincie met eilanden die grotendeels omringd worden door zout water. De landbouwgronden zijn vruchtbaar. Maar de zeespiegel stijgt en tijdens het groeiseizoen van de gewassen valt er minder regen. Het wordt droger en zilter. Zeeuwse boeren zijn daarom op zoek naar alternatieven in het (grond)waterbeheer en hun bedrijfsplannen om daarmee in te spelen op de verminderde beschikbaarheid van zoet water.

Die alternatieven zijn er, maar kunnen deze doorgang vinden onder het principe Bodem en Water sturend? In de reactie van de minister staat: "Rijk en Waterschap faciliteren aanvoer van zoet water zolang de beschikbare hoeveelheid zoet water dat toelaat". Kunnen we daarmee ook gebieden die nu nog niet beschikken over zoet water voorzien? Kan de optie om het Volkerak-Zoommeer* als grote zoetwaterbekken in te zetten doorgang vinden evenals de ideeën om zoet water aan te voeren vanuit de Brabantse Wal?

Voor de financiering verwijst de minister naar het NPLG. Als regio zullen we zeker aansluiting zoeken bij de opgaven van het NPLG om daarmee aanspraak te kunnen maken op budget uit het transitiefonds. Los daarvan zijn we van mening dat de Zeeuwse zoetwatersituatie dermate precair is, dat ondersteuning buiten het NPLG aan de orde moet zijn.

Waterschap Scheldestromen

Bodem en water sturend geeft bovenop de landbouwtransitie een extra uitdaging. Voor bijvoorbeeld de aanpassing van het regionaal watersysteem en het grondwaterbeheer schieten regionale middelen te kort. De totale kosten zouden wel eens honderden miljoenen euro's kunnen bedragen. Om verzilting tegen te gaan en de zoetwaterbeschikbaarheid te verbeteren zijn deze middelen nodig. Zo behouden we vruchtbare bodems, vitale natuur en een leefbaar en vitaal platteland.

De principes uit de brief Bodem en Water sturend baren ons grote zorgen en geven veel onzekerheid. Welke toekomst heeft de landbouw in onze regio? Wat kan er nog wel en wat niet? De uitdagingen die voor ons liggen zijn bijzonder groot. We hebben hiervoor financiële middelen en capaciteit nodig. Daarnaast ruimte om in onze eigen gebieden naar de beste oplossingen te zoeken.

Mocht u naar aanleiding van deze brief op voorhand nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met Senior Beleidsmedewerker Stedelijk Water, Wim de Vries, gemeente Tholen. Telefonisch te bereiken via 0628646284 of per e-mail via wim.devries@tholen.nl.

Hartelijke groet,

Vereniging van Zeeuwse Gemeenten,

Marga Vermue
Voorzitter

Waterschap Scheldestromen,

Toine Popperlaars
Dijkgraaf

*Het Volkerak-Zoommeer is één van de grootste zoetwaterbekkens van Nederland, maar speelt een bescheiden rol in de zoetwaterverdeling in Zeeland. Op dit moment bedient het enkel de eilanden Tholen en Sint-Philipsland en het meest oostelijke deel van Zuid-Beveland (de Reigersbergsche polder). Nu besloten is het meer niet te zout te maken kan het VZM - meer dan nu - als 'regionale regenton' fungeren. Volgens de uitgangspunten van Water en Bodem Sturend is het logisch om het doorspoelwater, vlak voordat het wordt geloosd op de Westerschelde, af te leiden naar Zuid-Beveland en aldus het aanvoergebied van de Reigersbergsche polder aanzienlijk uit te breiden. Deze optie is al in opdracht van Waterschap Scheldestromen onderzocht en blijkt technisch haalbaar. Daarnaast wordt momenteel onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van aanvoer van zoet water vanuit de Brabantse wal naar de Bevelanden.